

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2016)0385

Sąjungos teisės taikymo stebėjimo politika. 2014 m. metinė ataskaita

2016 m. spalio 6 d. Europos Parlamento rezoliucija „Sąjungos teisės taikymo stebėseną: 2014 m. metinė ataskaita“ (2015/2326(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 32-ąją metinę Sąjungos teisės taikymo stebėjimo ataskaitą (2014 m.) (COM(2015)0329),
 - atsižvelgdamas į Komisijos parengtą „EU Pilot“ vertinimo ataskaitą (COM(2010)0070),
 - atsižvelgdamas į Komisijos antrąją „EU Pilot“ vertinimo ataskaitą (COM(2011)0930),
 - atsižvelgdamas į 2002 m. kovo 20 d. Komisijos komunikatą dėl santykių su skundų dėl Bendrijos teisės pažeidimo pateikėjais (COM(2002)0141),
 - atsižvelgdamas į 2012 m. balandžio 2 d. Komisijos komunikatą „Santykių su skundų dėl Sąjungos teisės taikymo pateikėjais administravimo nuostatų atnaujinimas“ (COM(2012)0154),
 - atsižvelgdamas į Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių,
 - atsižvelgdamas į Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros,
 - atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 10 d. rezoliuciją dėl 30-osios ir 31-osios ES teisės taikymo stebėjimo metinių ataskaitų (2012–2013 m.)¹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį ir 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto, Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto bei Peticijų komiteto nuomones (A8–0262/2016),
- A. kadangi Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnyje apibrėžiamas esminis Komisijos, kaip Sutarčių sergėtojos, vaidmuo;

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0322.

- B. kadangi, remiantis ES sutarties 6 straipsnio 1 dalimi, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija turi tokią pat teisinę galią, kaip ir Sutartys, ir yra taikoma Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams bei valstybėms narėms, kai pastarosios įgyvendina Sąjungos teisę (Pagrindinių teisių chartijos 51 straipsnio 1 dalis);
 - C. kadangi, vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 258 straipsnio 1 ir 2 dalimis, Komisija pareiškia savo pagrįstą nuomonę valstybei narėi, jei mano, kad ši neįvykdė kokios nors pareigos pagal Sutartį, ir gali kreiptis į Teisingumo Teismą, jei atitinkama valstybė narė per Komisijos nustatytą laiką į šią nuomonę neatsižvelgia;
 - D. kadangi Pagrindų susitarime dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių numatyta oficialiais laiškais keistis informacija dėl visų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, tačiau šis susitarimas neapima neoficialios procedūros „EU Pilot“, kuri taikoma prieš pradėdant oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą;
 - E. kadangi Komisija taiko ES sutarties 4 straipsnio 3 dalį ir Sąjungos ir valstybių narių lojalaus bendradarbiavimo principą, kad įgyvendintų savo įsipareigojimą veikti savo nuožiūra valstybių narių atžvilgiu vykdant procedūras „EU Pilot“;
 - F. kadangi procedūromis „EU Pilot“ siekiama glaudesnio ir nuoseklesnio Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo, kai norima ištaisyti ES teisės aktų pažeidimus ankstyvuojant laikotarpiu, kad, kai įmanoma, būtų išvengta būtinybės pradėti oficialią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą;
 - G. kadangi 2014 m. Komisija gavo 3 715 skundų, kuriuose pranešama apie galimus ES teisės pažeidimus; daugiausia skundų buvo gauta dėl šių valstybių narių – Ispanijos (553 skundai), Italijos (475 skundai) ir Vokietijos (276 skundai);
 - H. kadangi 2014 m. Komisija pradėjo 893 naujas pažeidimo nagrinėjimo procedūras, o daugiausia tebenagrinėjamų atvejų susiję su šiomis valstybėmis narėmis – Graikija (89 atvejai), Italija (89 atvejai) ir Ispanija (86 atvejai);
 - I. kadangi Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje teisė į gerą administravimą apibrėžiama kaip kiekvieno asmens teisė į tai, kad institucijos jo reikalus tvarkytų nešališkai, teisingai ir per kuo trumpesnę laiką, ir kadangi SESV 298 straipsnyje nurodyta, kad Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai, vykdydami savo užduotis remiasi atvira, veiksminga ir nepriklausoma Europos administracija;
1. primena, kad, remiantis ES sutarties 17 straipsniu, Komisija atsakinga už Sąjungos teisės, įskaitant ES pagrindinių teisių chartiją (ES sutarties 6 straipsnio 1 dalis), kurios nuostatos taikomos Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams bei valstybėms narėms, kai pastarosios įgyvendina Sąjungos teisę, taikymo užtikrinimą;
 2. pripažįsta, jog už teisingą ES teisės įgyvendinimą ir taikymą labiausiai atsakingos valstybės narės, tačiau pažymi, kad tai neatleidžia ES institucijų nuo pareigos gerbti ES pirminę teisę joms rengiant antrinės ES teisės aktus;
 3. pabrėžia esminį Komisijos vaidmenį prižiūrint ES teisės taikymą ir teikiant metinę ataskaitą Parlamentui ir Tarybai; ragina Komisiją ir toliau aktyviai veikti rengiant įvairias ES teisės įgyvendinimo, vykdymo užtikrinimo ir laikymosi valstybėse narėse priemones ir kitoje metinėje ataskaitoje pateikti duomenis, greta duomenų apie ES direktyvų įgyvendinimą, apie ES reglamentų įgyvendinimą;

4. pripažįsta, jog už teisingą ES teisės įgyvendinimą ir taikymą visų pirma atsakingos valstybės narės, pabrėžia, kad valstybės narės, įgyvendindamos ES teisę, taip pat turi laikytis visų pagrindinių vertybių ir teisių, įtvirtintų Sutartyse ir ES pagrindinių teisių chartijoje; primena, kad Komisijai tenka atsakomybė stebėti ir vertinti, kaip įgyvendinama ES teisė; todėl nuolat ragina valstybes nars nuolat naudoti koreliacijos lenteles, tačiau pažymi, kad tai neatleidžia ES institucijų nuo pareigos gerbti ES pirminę teisę joms rengiant antrinės ES teisės aktus; prisimena poreikį naudotis savo įgyvendinimo ataskaitomis, susijusiomis su sektorių teisės aktais;
5. pripažįsta, kad Parlamentas taip pat turi atlikti itin svarbų vaidmenį vykdant politinę Komisijos vykdymo užtikrinimo veiksmų kontrolę, tikrinant metines ES teisės įgyvendinimo stebėjimo ataskaitas ir priimant atitinkamas Parlamento rezoliucijas; mano, kad jis galėtų dar labiau prisidėti siekiant laiku ir tiksliai perkelti ES teisės aktus į nacionalinę teisę dalydamasis savo praktine su teisėkūros sprendimų priėmimo procesu susijusia patirtimi, įgyta palaikant iš anksto užmegztus ryšius su nacionaliniais parlamentais;
6. pažymi, kad valstybių narių prioritetą turėtų būti laiku ir tinkamai perkelti ES teisę į nacionalinę teisę ir aiški nacionalinė teisės aktų sistema, siekiant išvengti ES teisės pažeidimų ir suteikti žmonėms ir įmonėms norimos naudos, kuri būtų galima veiksmingai ir efektyviai taikant ES teisę;
7. pabrėžia, kokį svarbų vaidmenį socialiniai partneriai, pilietinės visuomenės organizacijos ir kiti suinteresuotieji subjektai atlieka rengiant teisės aktus ir stebint, kaip valstybės narės perkelia į nacionalinę teisę ir taiko ES teisės aktus, bei pranešant apie šio perkėlimo ir taikymo trūkumus; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija pripažino suinteresuotųjų subjektų vaidmenį 2014 m. inicijuodama naujas šio proceso supaprastinimo priemones; ragina suinteresuotuosius subjektus šiuo klausimu išsaugoti budrumą ir ateiityje;
8. pripažįsta veiksmingo ES teisės taikymo poveikį didinant pasitikėjimą ES institucijomis; vertina Komisijos metinėje ataskaitoje nurodytą piliečių, įmonių ir pilietinės visuomenės organizacijų pateiktų peticijų svarbą, nes tai yra pagrindinė Lisabonos sutartyje įtvirtinta teisė, svarbi Europos pilietybės dalis ir svarbi antrinė priemonė stebėti ES teisės taikymą ir nustatyti galima spragas piliečiams tiesiogiai išreiškiant savo pažiūras ir patirtį greta rinkimų ir referendumų, kurie išlieka pirminiu demokratijos išraiškos būdu;
9. mano, kad dėl neįvykdomų teisės aktų įgyvendinimo terminų valstybės narės gali nesugebėti jų laikytis, o tai reiškia numanomą pritarimą pavėluotam jų taikymui; ragina Europos Sąjungos institucijas susitarti dėl tinkamesnių reglamentų ir direktyvų įgyvendinimo tvarkaraščių, deramai atsižvelgiant į būtinus tikrinimo ir konsultavimosi laikotarpius; mano, kad Komisija turėtų teikti ataskaitas, atlikti peržiūrą ir teisės aktų tikslinimą, laikydamasi teisėkūros institucijų sutartų ir atitinkamuose teisės aktuose nustatytų terminų;
10. palankiai vertina tai, kad naujame tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros yra nuostatų, kuriomis siekiama gerinti ES teisės įgyvendinimą ir taikymą ir skatinamas labiau struktūrizuotas bendradarbiavimas šioje srityje; pritaria susitarime nurodytam raginimui geriau nustatyti nacionalines priemones, kurios nėra griežtai susijusios su Sąjungos teisės aktais, t. y. perteklinį reglamentavimą; pabrėžia, kad svarbu gerinti

perkėlimo į nacionalinę teisę procesą ir kad valstybės narės turi pranešti, jei nustato Europos Sąjungos direktyvas papildančias nacionalines taisykles, ir aiškiai tai nurodyti; pabrėžia, kad kad valstybės narės, taikydamos ES teisės aktus, turėtų vengti sudaryti nereikalingą našta ES teisės aktams, nes dėl to neteisingai suprantama ES teisėkūros veikla ir nepagrįstai didėja piliečių skepticizmas ES atžvilgiu; vis dėlto nurodo, kad tai jokiū būdu nedaro poveikio valstybių narių prerogatyvai nacionaliniu lygmeniu priimti aukštesnius socialinius ir aplinkos apsaugos standartus, nei sutarta ES lygmeniu;

11. pabrėžia, kad Parlamentas turėtų atlikti labiau stipresnį vaidmenį analizuojant, kaip ES teisės laikosi narystės siekiančios šalys ir šalys, su Europos Sąjunga sudariusios asociacijos susitarimus; siūlo tokiu atveju, nuolat bendradarbiaujant su nacionaliniais parlamentais ES teisės stebėjimo ir taikymo klausimais, šioms šalims teikti tinkamą pagalbą;
12. siūlo Parlamentui, reaguojant į Komisijos skelbiamas metines pažangos ataskaitas, dėl visų šalių kandidačių rengti tinkamus pranešimus, o ne paprastas rezoliucijas, taip siekiant suteikti galimybę visiems susijusiems komitetams pateikti atitinkamas nuomones; mano, kad Komisija turėtų toliau rengti visų Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančių šalių, pasirašusių asociacijos susitarimus, pažangos ataskaitas, kad Parlamentas galėtų pradėti iš esmės ir sistemingai vertinti šių šalių pažangą įgyvendinant ES *acquis*, susijusį su narystės darbotvarke;
13. teigiamai vertina Komisijos 32-ąją metinę Sąjungos teisės taikymo stebėjimo ataskaitą ir pažymi, kad aplinka, transportas bei vidaus rinka ir paslaugos 2013 m. buvo tos politikos sritys, su kuriomis susiję pažeidimo atvejai tebebuvo nagrinėjami ir 2014 m.; pažymi, kad 2014 m. aplinka, sveikata, vartotojų apsauga, mobilumas ir transportas vėl buvo tos politikos sritys, kuriose pradėta daugiausia naujų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų; ragina Komisiją, siekiant užtikrinti tarpinstitucinį skaidrumą, sudaryti Parlamentui geresnes galimybes susipažinti su bylomis, susijusiomis su ES teisės pažeidimais;
14. pažymi, kad, remiantis metine ataskaita, per pastaruosius penkerius metus sumažėjo oficialių pažeidimo nagrinėjimo procedūrų skaičius ir kad, pasak Komisijos, tai parodo sistemingo valstybių narių dialogo pagal procedūrą „EU Pilot“ veiksmingumą; vis dėlto mano, kad šio skaičiaus sumažėjimas pastaraisiais metais ir sumažėjimas, kurio tikimasi ateinančiais metais, įvyko labiausiai dėl nuolatinio naujų Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų skaičiaus mažėjimo; nurodo, kad Komisija neatlieka jokių procedūrų „EU Pilot“, kai direktyvos į nacionalinę teisę perkeliamos per vėlai;
15. primena, kad šis *ex post* vertinimas neatleidžia Komisijos nuo pareigos veiksmingai ir laiku stebėti, kaip taikoma ir įgyvendinama ES teisė, ir atkreipia dėmesį į tai, kad Parlamentas, vykdydamas Komisijos priežiūrą, galėtų padėti apžvelgti teisės aktų įgyvendinimą;
16. pažymi, kad nagrinėjamu laikotarpiu padidėjęs naujų „EU Pilot“ bylų skaičius ir sumažėjęs nebaigtų nagrinėti pažeidimo bylų skaičius parodo, remiantis metine ataskaita, kad sistema „EU Pilot“ yra naudinga ir kad ji daro teigiamą poveikį didinant ES teisės vykdymo užtikrinimo veiksmingumą; vis dėlto pakartoja, kad ES teisės vykdymas nėra nei pakankamai skaidrus, nei kaip nors realiai kontroliuojamas skundų pateikėjų ir suinteresuotųjų šalių, ir apgailestauja, kad Parlamentas iki šiol neturi

reikiamos prieigos prie informacijos apie procedūrą „EU Pilot“ ir nebaigtus nagrinėti atvejus, nors yra ne kartą dėl jos kreipęsis; ragina Komisiją šiuo atveju užtikrinti didesnę skaidrumą, susijusį su informacija apie procedūrą „EU Pilot“ ir nagrinėjamas bylas;

17. laikosi nuomonės, kad finansinės sankcijos už ES teisės nesilaikymą turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, atsižvelgiant į pasikartojančius nesilaikymo atvejus toje pačioje srityje ir į tai, kad turi būti paisoma valstybių narių teisių, įtvirtintų teisės aktuose;
18. atkreipia dėmesį į tai, jog Europos Sąjungoje, kuri pagrįsta teisinės valstybės principu, teisės aktų tikrumu ir nuspėjamumu, ES piliečiai turi teisę, kad jiems pirmiausia būtų suteikta galimybė aiškiai, prieinamai, skaidriai ir laiku (internetu ir kitomis priemonėmis) sužinoti, ar buvo priimti nacionalinės teisės aktai perkeltant ES teisę, kokie aktai buvo priimti ir kokios nacionalinės valdžios institucijos atsakingos už teisingą jų įgyvendinimą;
19. ragina Komisiją sujungti visus skirtingus portalus, prieigos taškus ir informacines svetaines į vieną sąsają, kuri suteiks piliečiams paprastą prieigą prie internetinių skundų formų ir vartotojams pritaikytos informacijos apie pažeidimo nagrinėjimo procedūras; be to, ragina Komisiją į kitą stebėjimo ataskaitą įtraukti daugiau išsamesnės informacijos apie tų portalų naudojimą;
20. nurodo, kad Komisijos ir Parlamento lojalus bendradarbiavimas yra abiejų institucijų pareiga; todėl ragina persvarstyti Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių ir numatyti, kad informacija apie procedūras „EU Pilot“ būtų pateikiama kaip (konfidencialus) dokumentas Parlamento komitetui, atsakingam už Sąjungos teisės aiškinimą ir taikymą;
21. pakartoja, kad savo 2013 m. sausio 15 d. rezoliucijoje¹ Parlamentas ragino priimti ES reglamentą dėl Europos Sąjungos administracinio proceso teisės vadovaujantis SESV 298 straipsniu, tačiau Komisijos pasiūlyme į Parlamento raginimą neatsižvelgta, nors rezoliucija buvo priimta labai didele balsų dauguma (572 balsais; 16 Parlamento narių nepritarė, 12 susilaikė); ragina Komisiją iš naujo išnagrinėti Parlamento rezoliuciją siekiant pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, taikomo administracinių procedūrų teisei;
22. kalbant konkrečiau, apgailestauja, jog nesiimta tolesnių veiksmų atsižvelgiant į jo raginimą parengti privalomas taisykles, t. y. reglamentą, kuriame būtų išdėstyti įvairūs pažeidimo nagrinėjimo procedūros aspektai, įskaitant informavimą, privalomas laiko ribas, teisę būti išklaustyti, įpareigojimą nurodyti priežastis ir kiekvieno asmens teisę susipažinti su savo byla, siekiant, kad būtų sustiprintos piliečių teisės ir užtikrintas skaidrumas;
23. atsižvelgdamas į tai primena, kad Teisės reikalų komitetas yra sukūręs darbo grupę administracinės teisės klausimais, kuri nusprendė parengti patį reglamento dėl Sąjungos administracinio proceso teisės projektą kaip įkvėpimo šaltinį Komisijai – siekiant ne kvestionuoti Komisijos teisę inicijuoti teisės aktus, o parodyti, kad toks reglamentas būtų naudingas ir kad jį įmanoma priimti;

¹ OL C 440, 2015 12 30, p. 17.

24. mano, kad šio reglamento projekto tikslas – ne pakeisti esamus ES teisės aktus, o juos papildyti, kai susiduriama su spragomis ar problemomis, atsirandančiomis dėl aiškinimo, ir užtikrinti daugiau prieinamumo, aiškumo ir nuoseklumo aiškinant esamas taisykles, o tai būtų naudinga piliečiams ir įmonėms, taip pat administracijai ir jos pareigūnams;
25. todėl dar kartą ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos Sąjungos administracinių procedūrų, atsižvelgiant į Parlamento šioje srityje jau atliktus veiksmus;
26. primena, kad ES institucijos, net jei jos veikia kaip tarptautinių skolintojų grupių (vadinamųjų trejetų) narės, privalo laikytis Sutarčių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos;
27. ragina Komisiją ES teisės laikymąsi padaryti tikru politikos prioritetu, įgyvendintinu glaudžiai bendradarbiaujant su Parlamentu, kurios pareiga yra a) reikalauti Komisijos politinės atsakomybės ir b) užtikrinti, kad jis, kaip viena iš teisėkūros institucijų, pats gautų visapusišką informaciją ir galėtų nuolat gerinti savo teisėkūros darbą;
28. pritaria tam, kad Parlamente būtų nustatyta procedūra siekiant stebėti ES teisės taikymą valstybėse narėse, atskirai analizuojant konkrečių šalių nesilaikymo atvejus ir atsižvelgiant į tai, kad atitinkami nuolatiniai Parlamento komitetai stebi ES teisės taikymą atitinkamose savo kompetencijos srityse.
29. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai, taip pat Regionų komitetui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir nacionaliniams parlamentams.